

## Verslag expertmeeting Commissie Wetenschap d.d. 2 oktober 2013

Aanwezig: Cees van Andel, Nico van Leer, Frans Savelkoul, Irene Godderij, Annie Hasker, Vicky Hölsgens, Wouter Kuijman, Sanne Verheijden, Joanna Waktkawich, Sjaak Körver, Carlo Leget, Wim Smeets, Richart Huijzer

Wim Smeets gaf een presentatie over de betekenis van wetenschappelijke reflectie voor de geestelijke verzorging. Hij schetst het initiatief van de VGVZ om een Commissie Wetenschap in het leven te roepen. De commissie is net gestart. Deze expertmeeting is een van de eerste activiteiten, die de commissie heeft georganiseerd omdat zij het als een van haar taken ziet om de collega's die actief zijn op het gebied van onderzoek van het vakgebied of daar belangstelling voor hebben bijeen te brengen. Richart Huijzer vult aan dat de Commissie Wetenschap binnenkort een eigen pagina zal krijgen, waar geleidelijk aan invulling aan zal worden gegeven. De bedoeling is dat op de pagina relevante informatie kan worden gevonden waar je als (beginnend) onderzoeker wat aan hebt.

Op 2 oktober werden drie presentaties gehouden.

Sjaak Körver, die vlak voor zijn promotie stond vertelde over het door hem afgelegde traject. Hij gaf de nodige tips. Als je aan een onderzoek begint zorg dan dat je daar voldoende tijd voor hebt. Een goed onderzoek vergt ook denktijd en tijd om te rijpen. Een promotieonderzoek moet gestuurd worden door een sterke innerlijke drive, anders hou je het niet vol. Maar daarnaast is wetenschappelijke strengheid en discipline nodig. Het gaat om een balans tussen deze beide polen. Sjaak heeft de keuze gemaakt voor een empirisch onderzoek. Het is belangrijk dat goed af te bakenen. Zorg dat er focus is. Besteedt veel aandacht aan de formulering van de vraagstelling, probleemstelling en doelstelling. Wees je bewust van je eigen vooronderstellingen en wees steeds bereid hypothesen te toetsen. Het is aan te bevelen om ingebed te zijn in een onderzoeksprogramma. Dat geeft een kader. Zorg ervoor dat je niet te zeer in eenzaamheid werkt. Maak meteen een duidelijke keuze voor de taal, Engels of Nederlands. En maak de duidelijke keuze voor een monografie of voor artikelen. Als je deel uitmaakt van een groter geheel (onderzoeksgroep) zijn artikelen wellicht te prefereren. Sjaak hield een pleidooi voor een mixed methods onderzoek (kwalitatief en kwantitatief) en gaf de tip om van meet af aan te overleggen met een methodoloog e/o statisticus. Een belangrijk aandachtspunt is ook het databaseer. Eveneens van belang is van meet af aan goed te overwegen hoe je respondenten denkt te kunnen vinden en om die tijdig te benaderen. Afhankelijk van de aard van je onderzoek is ook aanmelding bij de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek voor de noodzakelijke beoordeling op het ethisch gehalte. Sterk aan te bevelen is direct te beginnen met Endnote. Praktische vragen rond de werkplek zijn ook van belang om af te wegen, werk je bijvoorbeeld thuis of op je werkplek. Zorg daarnaast voor contact met andere promovendi en volg studiedagen en congresdagen. Hou er rekening mee dat je vraagstelling zich ontwikkelt en dat ook je eigen positie gedurende het onderzoek kan veranderen. Realiseer je dat het op een bepaald moment goed is om te stoppen met het verwerken van steeds weer nieuwe literatuur. Baken dat af en lees niet te breed. Hou je ook tijdens het schrijven aan een strak kader en laat je niet verleiden om heel breed te schrijven. Pas op met containerbegrippen. Let ook op de layout van je werk in de laatste fase en tenslotte: zie je promotie als werk dat gedaan moet worden en werk stug door. Zoek een promotor die verstand van zaken heeft maar die ook inhoudelijk bij je past.

De tweede presentatie werd gehouden door Joep van der Geer. Joep is halverwege zijn promotie onderzoek en vertelde vanuit dat perspectief. Joep heeft een onderzoek uitgezet over palliatieve zorg in tien ziekenhuizen en één verpleeg- en verzorgingstehuis. Dat ging echter niet vanzelf. Een onderzoek groeit. Daarbij werd Joep sterk gesteund door collega's. Wat betreft de inhoud van zijn onderzoek sloot hij aan bij voorwerk van anderen. Dat is een belangrijk inzicht. Het eigen onderzoek is een klein maar zinvol deel van een groter geheel. Dat inzicht helpt ook bij de afbakening van je onderzoek. Zorg voor voldoende tijd zegt ook Joep en organiseer dat goed. Probeer goede begeleiders te vinden. Het helpt als je de relevantie van je onderzoek steeds goed voor ogen houdt. Dat is niet alleen goed voor de eigen motivatie maar helpt je ook om het contact met anderen wiens medewerking je nodig hebt vast te houden. Heb aandacht voor de verschillende betekenislagen die woorden en begrippen die je hanteert in zich dragen. Besteed de nodige tijd aan het helder krijgen van de probleemstelling. Het is motiverend om Action Research te doen 'los van de zolderkamer'. Joep heeft de keuze gemaakt voor artikelen. Zijn onderzoek spitst zich toe op onderzoek naar scholing. De focus is gericht op onderzoek naar het rendement van scholing op het gebied van de palliatieve zorg. Het rendement wordt gemeten via verworven competenties. Zeer belangrijk is je vooraf te realiseren hoe je respondenten kan vinden. Fondsenwerving kan nuttig zijn om bepaalde elementen van je promotietraject te financieren. Fondsen die zich richten op de zorg bleken voor niet-medici echter moeilijk toegankelijk. De steun van een hoogleraar is erg belangrijk.

De derde presentatie werd gehouden door Frans Savelkoul. Frans staat aan het begin van een onderzoekstraject. Hij ontdekte dat in verkennende gesprekken over een onderzoek naar End of Life Care meteen al in deze fase sommige potentiële promotoren specifieke eisen stellen aan een voorgenomen onderzoek, bijvoorbeeld op het gebied van de statistiek. Frans heeft zijn idee voor een promotie ontwikkeld vanuit de ervaren praktijk. De snelle setting van een academisch ziekenhuis waar goede communicatie tussen de verschillende disciplines een uitdaging. Frans is geïnteresseerd in de verhalen die hij hoort en vraagt zich of hoe de medische setting en de zingevingssetting zich tot elkaar verhouden. Daarbij spelen belangrijke vragen als 'wie zijn de beleidsmakers'. Frans ervaart hoe ondersteunend het kan zijn om aan te haken bij een groter project, waarvan je steun kan ondervinden en ziet het belang van een promotor die zowel bij jou als bij het onderwerp van je keuze past.

Algemene punten:

Het werd als waardevol ervaren om stil te staan bij de ervaringsverhalen van drie onderzoekers in geheel verschillende fasen van hun onderzoek. Specifieke punten van aandacht die bleven hangen waren:

- Het belang van een juiste keuze voor een promotor
- Het belang van het formuleren van een goed doordachte probleemstelling
- Het belang van het borgen van voldoende tijd voor je onderzoek
- De waarde van het kunnen aansluiten bij een groter project
- Je realiseren dat een proefschrift een behoorlijke onderneming is die je goed moet afbakenen

